Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έβδομο τμήμα)

της 14ης Ιουνίου 2012*

«Περιβάλλον — Κανονισμός (ΕΚ) 1367/2006 — Ανώτατα όρια καταλοίπων φυτοφαρμάκων — Αίτηση εσωτερικής επανεξετάσεως — Απόρριψη — Μέτρο με ατομικό περιεχόμενο — Κύρος — Σύμβαση του Aarhus»

Στην υπόθεση T-338/08,

Stichting Natuur en Milieu, με έδρα την Ουτρέχτη (Κάτω Χώρες),

Pesticide Action Network Europe, με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο),

εκπροσωπούμενα από τους B. Kloostra και A. van den Biesen, δικηγόρους,

προσφεύγοντα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους B. Burggraaf και S. Schønberg, στη συνέχεια, από τους Burggraaf και P. Oliver,

καθής,

υποστηριζόμενης από

τη **Δημοκρατία της Πολωνίας,** εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον M. Dowgielewicz, στη συνέχεια, από τον M. Szpunar,

και από

το **Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,** εκπροσωπούμενο από την K. Michoel και τον B. Driessen,

παρεμβαίνοντες,

με αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως των αποφάσεων της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 2008, με τις οποίες απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες οι αιτήσεις των προσφευγόντων περί επανεξετάσεως του κανονισμού (ΕΚ) 149/2008 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2008, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση των παραρτημάτων II, III και IV για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων στα προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ L 58, σ. 1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Dittrich, πρόεδρο, I. Wiszniewska-Białecka (εισηγήτρια) και M. Prek, δικαστές,

γραμματέας: N. Rosner, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 13ης Σεπτεμβρίου 2011,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Τα προσφεύγοντα είναι, αφενός, το Stichting Natuur en Milieu, ίδρυμα ολλανδικού δικαίου, που συστάθηκε το 1978 με έδρα την Ουτρέχτη (Κάτω Χώρες) και έχει ως αντικείμενο την προστασία του περιβάλλοντος και, αφετέρου, το Pesticide Action Network Europe, ίδρυμα ολλανδικού δικαίου, που συστάθηκε το 2003 με έδρα το Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο) και έχει ως σκοπό την καταπολέμηση της χρήσης χημικών φυτοφαρμάκων.

2 Στις 29 Ιανουαρίου 2008, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 149/2008, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση των παραρτημάτων II, III και IV για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων στα προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα I του κανονισμού (ΕΕ L 58, σ. 1). Έτσι, προστέθηκαν στον κανονισμό αυτόν παραρτήματα που ορίζουν τα ανώτατα όρια καταλοίπων (στο εξής: ΑΟΚ) των προϊόντων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I του κανονισμού (ΕΚ) 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Φεβρουαρίου 2005, για τα ανώτατα όρια καταλοίπων φυτοφαρμάκων μέσα η πάνω στα τρόφιμα και τις ζωοτροφές φυτικής και ζωικής προέλευσης και για την τροποποίηση της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 70, σ. 1).

3 Με έγγραφα της 7ης και της 10ης Απριλίου 2008, τα προσφεύγοντα ζήτησαν από την Επιτροπή να προβεί σε εσωτερική επανεξέταση του κανονισμού 149/2008 βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1367/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Σεπτεμβρίου 2006, για την εφαρμογή στα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας των διατάξεων της σύμβασης του Århus σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα (ΕΕ L 264, σ. 13).

4 Με δύο αποφάσεις της 1ης Ιουλίου 2008 (στο εξής: προσβαλλόμενες αποφάσεις), η Επιτροπή απέρριψε τις αιτήσεις εσωτερικής επανεξετάσεως που υπέβαλαν τα προσφεύγοντα. Σε καθεμία από τις προσβαλλόμενες αποφάσεις, η Επιτροπή ανέφερε τα ακόλουθα:

«Η αίτησή σας περί εσωτερικής επανεξετάσεως υποβλήθηκε κατ' εφαρμογή του τίτλου IV του κανονισμού […] 1367/2006 […]. [Ο] κανονισμός […] προβλέπει ότι η αίτηση εσωτερικής επανεξετάσεως πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις, κυρίως όσον αφορά τη φύση της διοικητικής πράξης, η οποία πρέπει να αντιστοιχεί στον ορισμό του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού. Η διάταξη αυτή περιορίζει την έννοια της διοικητικής πράξης ορίζοντάς την ως "οιοδήποτε μέτρο με ατομικό περιεχόμενο, το οποίο λαμβάνεται, δυνάμει του δικαίου του περιβάλλοντος, από όργανο ή οργανισμό της Κοινότητας, και έχει νομικά δεσμευτική και εξωτερική ισχύ". Με την αίτησή σας, υποστηρίζετε ότι ο κανονισμός 149/2008 αποτελεί διοικητική πράξη η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εσωτερικής επανεξετάσεως.

Η Επιτροπή δεν συμφωνεί με την ερμηνεία αυτή.

Ο κανονισμός 149/2008 στηρίζεται [στο άρθρο] 5, παράγραφος 1, [στο άρθρο] 21, παράγραφος 1, και [στο άρθρο] 22, παράγραφος 1, του κανονισμού 396/2005 και ορίζει, για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα [ΑΟΚ] φυτοφαρμάκων που εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις στον κλάδο των τροφίμων. Για τον λόγο αυτόν, ο κανονισμός 149/2008 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ατομικό μέτρο ούτε, εξάλλου, όπως υποστηρίζετε στην ηλεκτρονική επιστολή σας, ως δέσμη αποφάσεων. Επομένως, η Επιτροπή θεωρεί ότι το αίτημά σας για εσωτερική επανεξέταση του κανονισμού 149/2008 είναι απαράδεκτο.

Αν διαφωνείτε με αυτή την απάντηση, έχετε δικαίωμα να προσφύγετε ενώπιον του Ευρωπαίου διαμεσολαβητή ή ενώπιον του [Γενικού Δικαστηρίου] [...], υπό την προϋπόθεση ότι η καταγγελία ή η προσφυγή σας πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 195 ΕΚ ή του άρθρου 230 ΕΚ, κατά περίπτωση.»

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

5 Με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] στις 11 Αυγούστου 2008, τα προσφεύγοντα άσκησαν την υπό κρίση προσφυγή. Στις 29 Αυγούστου 2008, τα προσφεύγοντα κατέθεσαν υπόμνημα-προσθήκη στο δικόγραφο της προσφυγής.

6 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 7 Ιανουαρίου 2009, η Δημοκρατία της Πολωνίας ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της Επιτροπής. Ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου επέτρεψε την παρέμβαση αυτή με διάταξη της 19ης Φεβρουαρίου 2009. Η Δημοκρατία της Πολωνίας κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως στις 3 Απριλίου 2009. Τα προσφεύγοντα κατέθεσαν τις παρατηρήσεις τους επί του υπομνήματος αυτού στις 21 Αυγούστου 2009.

7 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 23 Φεβρουαρίου 2009, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της Επιτροπής. Με διάταξη της 21ης Απριλίου 2009, ο πρόεδρος του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου δέχθηκε την αίτηση παρεμβάσεως και επέτρεψε στο Συμβούλιο να υποβάλει τις παρατηρήσεις του κατά τη προφορική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 116, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

8 Κατόπιν της αλλαγής της συνθέσεως των τμημάτων του Γενικού Δικαστηρίου, ο εισηγητής δικαστής τοποθετήθηκε στο έβδομο τμήμα, στο οποίο, επομένως, ανατέθηκε η παρούσα υπόθεση.

9 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (έβδομο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

10 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις προφορικές ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 13ης Σεπτεμβρίου 2011.

11 Τα προσφεύγοντα ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο:

— να ακυρώσει τις προσβαλλόμενες αποφάσεις·

— να διατάξει την Επιτροπή να εξετάσει επί της ουσίας τις αιτήσεις εσωτερικής επανεξετάσεως·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

12 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

— να κηρύξει απαράδεκτο το υπόμνημα-προσθήκη στο δικόγραφο της προσφυγής·

— να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

— να καταδικάσει τα προσφεύγοντα στα δικαστικά έξοδα.

13 Η Δημοκρατία της Πολωνίας ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.

Σκεπτικό

Επί του παραδεκτού

Επί του παραδεκτού του δευτέρου αιτήματος των προσφευγόντων

14 Με το δεύτερο αίτημά τους, τα προσφεύγοντα ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την Επιτροπή να εξετάσει επί της ουσίας τις αιτήσεις εσωτερικής επανεξετάσεως. Όμως, στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας, ο δικαστής της Ένωσης δεν είναι αρμόδιος να διατυπώνει διαταγές, ακόμη και αν αυτές αφορούν τον τρόπο εκτελέσεως των αποφάσεών του (διάταξη του Δικαστηρίου της 26ης Οκτωβρίου 1995, C-199/94 P και C-200/94 P, Pevasa και Inpesca κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. I-3709, σκέψη 24, και απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-5/93 P, DSM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-4695, σκέψη 36). Στο οικείο θεσμικό όργανο εναπόκειται να λάβει, δυνάμει του άρθρου 266 ΣΛΕΕ, τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου περί ακυρώσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 27ης Ιανουαρίου 1998, T-67/94, Ladbroke Racing κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-1, σκέψη 200, και της 29ης Σεπτεμβρίου 2009, T-225/07 και T-364/07, Thomson Sales Europe κατά Επιτροπής, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 221).

15 Κατά συνέπεια το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο.

Επί του παραδεκτού του υπομνήματος-προσθήκης στο δικόγραφο της προσφυγής

16 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό του υπομνήματος-προσθήκης στο δικόγραφο της προσφυγής που κατέθεσαν τα προσφεύγοντα στις 29 Αυγούστου 2008.

17 Κατά το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ, οι προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό προσφυγές ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως. Κατά το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως κατά δέκα ημέρες κατ' αποκοπή.

18 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι το υπόμνημα-προσθήκη στο δικόγραφο της προσφυγής, που κατατέθηκε στη Γραμματεία του νυν Γενικού Δικαστηρίου στις 29 Αυγούστου 2008, υποβλήθηκε πριν την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής, στις 4 Σεπτεμβρίου 2008. Επομένως, το εν λόγω υπόμνημα-προσθήκη πρέπει να κριθεί παραδεκτό.

19 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από τα επιχειρήματα της Επιτροπής.

20 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι ούτε ο Οργανισμός του Δικαστηρίου ούτε ο Κανονισμός Διαδικασίας προβλέπουν τη δυνατότητα καταθέσεως υπομνήματος-προσθήκης στο δικόγραφο της προσφυγής μετά την κατάθεση της προσφυγής, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη νομολογία, δεδομένου ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι κοινότητα δικαίου και οι πράξεις των θεσμικών οργάνων της ελέγχονται ως προς το αν είναι σύμφωνες με τη Συνθήκη, οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν την άσκηση

προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή πρέπει να ερμηνεύονται, κατά το δυνατόν, κατά τρόπον ώστε η εφαρμογή τους να συμβάλλει στην επίτευξη του σκοπού της διασφαλίσεως αποτελεσματικής ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο (απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Ιουλίου 2008, C-521/06 P, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-5829, σκέψη 45, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 9ης Σεπτεμβρίου 2009, T-437/05, Brink's Security Luxembourg κατά Επιτροπής, Συλλογή 2009, σ. II-3233, σκέψη 75).

21 Επομένως, το γεγονός ότι ο Οργανισμός του Δικαστηρίου και ο Κανονισμός Διαδικασίας δεν προβλέπουν ρητώς τη δυνατότητα καταθέσεως υπομνήματος-προσθήκης στο δικόγραφο της προσφυγής μετά την κατάθεση της προσφυγής δεν μπορεί να έχει την έννοια ότι αποκλείεται η δυνατότητα αυτή, στο μέτρο που το εν λόγω υπόμνημα-προσθήκη στο δικόγραφο της προσφυγής κατατέθηκε πριν από την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής.

22 Όσον αφορά το επιχείρημα της Επιτροπής που αντλείται από το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το οποίο ορίζει ότι απαγορεύεται η προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι, κατά τη νομολογία, η εφαρμογή της διατάξεως αυτής συνεπάγεται το απαράδεκτο προβολής νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 20ής Μαρτίου 1959, 18/57, Nold κατά Ανωτάτης Αρχής, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 323, και της 14ης Οκτωβρίου 1999, C-104/97 P, Atlanta κατά Ευρωπαϊκής Κοινότητας, Συλλογή 1999, σ. I-6983, σκέψη 29). Ωστόσο, η νομολογία αυτή, η οποία αποβλέπει στην κύρωση της εκπρόθεσμης προβολής ισχυρισμών, αφορά τους ισχυρισμούς που προβάλλονται μετά την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής. Αυτό όμως δεν συμβαίνει στην υπό κρίση περίπτωση.

23 Τέλος, αντίθετα προς όσα υποστηρίζει η Επιτροπή, το γεγονός ότι τα προσφεύγοντα προβάλλουν, με το υπόμνημα-προσθήκη στο δικόγραφο της προσφυγής, επικουρικό λόγο ακυρώσεως, που δεν περιλαμβάνεται στο δικόγραφο της προσφυγής, με τον οποίο αμφισβητούν τη νομιμότητα του κανονισμού 1367/2006, τούτο δεν συνιστά παράβαση του άρθρου 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας.

24 Συγκεκριμένα, τα προσφεύγοντα αμφισβητούν τη νομιμότητα του κανονισμού 1367/2006 προκειμένου να επιτύχουν την ακύρωση των προσβαλλομένων αποφάσεων. Το παραδεκτό του λόγου αυτού δεν εξαρτάται, επομένως, από την ύπαρξη αιτήματος σχετικού με τη διαπίστωση του παράνομου χαρακτήρα του κανονισμού 1367/2006.

25 Κατόπιν των ανωτέρω, το υπόμνημα-προσθήκη στο δικόγραφο της προσφυγής που κατατέθηκε από τις προσφεύγουσες στις 29 Αυγούστου 2008, επομένως πριν από την εκπνοή της προθεσμίας ασκήσεως της προσφυγής, πρέπει να κηρυχθεί παραδεκτό.

Επί της ουσίας

26 Τα προσφεύγοντα προβάλλουν δύο λόγους. Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου, υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, εκτιμώντας ότι ο κανονισμός 149/2008 δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως μέτρο με ατομικό περιεχόμενο ούτε ως δέσμη αποφάσεων, κακώς έκρινε απαράδεκτες τις αιτήσεις τους για εσωτερική επανεξέταση του κανονισμού αυτού. Ο λόγος αυτός πρέπει να νοηθεί, κατ' ουσίαν, ως αντλούμενος από παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού. Στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου, τα προσφεύγοντα προβάλλουν ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, περιορίζοντας την έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες, τη συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων και την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, που υπογράφηκε στο Aarhus στις 25 Ιουνίου 1998 (στο εξής: Σύμβαση του Aarhus), μόνο στις «διοικητικ[ές] πράξ[εις]», οι οποίες ορίζονται περαιτέρω στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού ως «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο», αντιβαίνει στην εν λόγω διάταξη της Σύμβασης του Aarhus.

Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, αντλούμενου από παράβαση του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού

27 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν ότι η Επιτροπή, απορρίπτοντας ως απαράδεκτες τις αιτήσεις τους για εσωτερική επανεξέταση του κανονισμού 149/2008 με την αιτιολογία ότι ο κανονισμός αυτός δεν μπορεί να θεωρηθεί ούτε ως μέτρο με ατομικό περιεχόμενο ούτε ως δέσμη αποφάσεων, παρέβη το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού αυτού.

28 Κατ' εφαρμογή του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, οποιαδήποτε μη κυβερνητική οργάνωση η οποία πληροί τα κριτήρια του άρθρου 11 δικαιούται να ζητήσει εσωτερική επανεξέταση από το όργανο της Ένωσης που εξέδωσε διοικητική πράξη δυνάμει του δικαίου του περιβάλλοντος. Η έννοια της διοικητικής πράξης της διατάξεως αυτής ορίζεται, στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού αυτού, ως μέτρο με ατομικό περιεχόμενο το οποίο λαμβάνεται από όργανο της Ένωσης και έχει νομικά δεσμευτική και εξωτερική ισχύ.

29 Κατά τη νομολογία, για να καθοριστεί το περιεχόμενο μιας κοινοτικής πράξης, ο δικαστής της Ένωσης δεν μπορεί να αρκεστεί στην επίσημη ονομασία της πράξης, αλλά πρέπει να λάβει υπόψη, πρωτίστως, το αντικείμενο και το περιεχόμενό της (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 1962, 16/62 και 17/62, Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1954-1964, σ. 829).

30 Ένα μέτρο θεωρείται ότι είναι γενικής ισχύος όταν εφαρμόζεται επί αντικειμενικώς προσδιοριζομένων καταστάσεων και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων που καθορίζονται γενικά και αφηρημένα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 21ης Νοεμβρίου 1989, C-244/88, Usines coopératives de déshydratation du Vexin κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 3811, σκέψη 13, και της 15ης Ιανουαρίου 2002, C-171/00 P, Libéros κατά Επιτροπής, Συλλογή 2002, σ. I-451, σκέψη 28· απόφαση του Πρωτοδικείου της 1ης Ιουλίου 2008, T-37/04, Região autónoma dos Açores κατά Συμβουλίου, που δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 33).

31 Ο κανονισμός 149/2008 τροποποιεί τον κανονισμό 396/2005 με την προσθήκη των παραρτημάτων II, III και IV για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων στα προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα I του κανονισμού αυτού.

32 Όπως προκύπτει από την πρώτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 149/2008, η θέσπιση των παραρτημάτων II, III και V του κανονισμού 396/2005 ήταν απαραίτητη, δεδομένου ότι αποτελούσε προϋπόθεση για την εφαρμογή των κεφαλαίων II, III και V του εν λόγω κανονισμού.

33 Όπως προκύπτει από το άρθρο 2 του κανονισμού 396/2005, ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται στα προϊόντα φυτικής και ζωικής προέλευσης ή σε μέρη τους τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα I και τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν ως νωπά, μεταποιημένα και/ή σύνθετα τρόφιμα ή ζωοτροφές και πάνω ή μέσα στα οποία ενδέχεται να υπάρχουν κατάλοιπα φυτοφαρμάκων.

34 Κατά το άρθρο 21, παράγραφος 1, του κανονισμού 396/2005, το παράρτημά του II περιλαμβάνει, για τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I, κατάλογο των ΑΟΚ που έχουν εφαρμογή στα προϊόντα αυτά ενσωματώνοντας σε αυτόν και τα ΑΟΚ που καθορίζονται με την οδηγία 86/362/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, που αφορά τον καθορισμό των ανωτάτων περιεκτικοτήτων για τα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων μέσα και πάνω στα σιτηρά (ΕΕ L 221, σ. 37), με την οδηγία 86/363/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουλίου 1986, που αφορά τον καθορισμό των ανωτάτων περιεκτικοτήτων για τα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων πάνω και μέσα στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης (ΕΕ L 221, σ. 43), και με την οδηγία 90/642/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1990, που αφορά τον καθορισμό των ανώτατων περιεκτικοτήτων για τα κατάλοιπα φυτοφαρμάκων επάνω ή μέσα σε ορισμένα προϊόντα φυτικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένων των οπωροκηπευτικών (ΕΕ L 350, σ. 71).

35 Κατά το άρθρο 22, παράγραφος 1, του κανονισμού 396/2005, το παράρτημά του ΙΙΙ περιέχει έναν κατάλογο προσωρινών ΑΟΚ για τις δραστικές ουσίες που η καταχώρισή τους στο παράρτημα Ι της οδηγίας 91/414 δεν έχει ακόμη αποφασιστεί. Τα ΑΟΚ που εξακολουθούν να περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 76/895/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 23ης Νοεμβρίου 1976, περί του καθορισμού της μεγίστης περιεκτικότητος για τα κατάλοιπα των φυτοφαρμάκων επί και εντός των οπωροκηπευτικών (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/016, σ. 179), και τα εθνικά ΑΟΚ που δεν έχουν ακόμη εναρμονισθεί πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τον καθορισμό των εν λόγω ΑΟΚ, τα οποία πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις.

36 Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, του κανονισμού 396/2005, το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού αυτού μπορεί επίσης να περιλαμβάνει και άλλα προσωρινά ΑΟΚ.

37 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 396/2005, το παράρτημα IV του κανονισμού αυτού περιλαμβάνει τον κατάλογο των δραστικών ουσιών φυτοπροστατευτικών προϊόντων οι οποίες αξιολογούνται δυνάμει της οδηγίας 91/414 και για τις οποίες δεν απαιτούνται ΑΟΚ.

38 Έτσι, ενόψει του αντικειμένου και του περιεχομένου του, ο κανονισμός 149/2008 εφαρμόζεται σε αντικειμενικώς καθοριζόμενες καταστάσεις και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι κατηγοριών προσώπων γενικώς και αφηρημένα, όπως των παρασκευαστών, των καλλιεργητών, των εισαγωγέων και των παραγωγών προϊόντων που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα του κανονισμού 396/2005 καθώς και έναντι των κατόχων αδειών για τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων που περιέχουν ουσίες περιλαμβανόμενες στα εν λόγω παραρτήματα.

39 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 149/2008 αποτελεί μέτρο γενικής ισχύος. Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να θεωρηθεί ως διοικητική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 1367/2006.

40 Το συμπέρασμα αυτό δεν κλονίζεται από τα επιχειρήματα που προβάλλουν τα προσφεύγοντα.

41 Πρώτον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι ο κανονισμός 149/2008 συνιστά ειδική εφαρμογή των γενικών κανόνων εφαρμογής που τίθενται με τον κανονισμό 396/2005, πρέπει να τονιστεί ότι, ακόμη και αν αυτό αποδειχθεί, δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση το γεγονός ότι ο κανονισμός 149/2008 έχει εφαρμογή σε αντικειμενικώς καθοριζόμενες καταστάσεις και παράγει έννομα αποτελέσματα έναντι συγκεκριμένων κατηγοριών προσώπων κατά τρόπο γενικό και αφηρημένο.

42 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι ο κανονισμός 149/2008, δεδομένου ότι έχει εφαρμογή σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, πρέπει να λογίζεται ως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της Σύμβασης του Aarhus και, επομένως, ως διοικητική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 1367/2006, πρέπει να τονιστεί ότι η έννοια της «διοικητικής πράξης» ορίζεται στη διάταξη αυτή, η οποία θεσπίστηκε για την εφαρμογή της Σύμβασης του Aarhus. Η εν λόγω έννοια, η οποία περιορίζεται μόνο στα «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο», δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνει ένα μέτρο γενικής ισχύος. Επομένως, το επιχείρημα αυτό των προσφευγόντων πρέπει, επίσης, να απορριφθεί.

43 Τρίτον, τα επιχειρήματα των προσφευγόντων ότι ο κανονισμός 149/2008 συνιστά δέσμη ατομικών αποφάσεων δεν ευσταθούν.

44 Συγκεκριμένα, αφενός, αντίθετα προς όσα υποστηρίζουν τα προσφεύγοντα, το γεγονός ότι ο κανονισμός 149/2008 αφορά μια σαφώς καθορισμένη ομάδα προϊόντων και ουσιών στις οποίες δεν μπορεί να προστεθεί μεταγενέστερα καμία άλλη ουσία δεν έχει σχέση με τον προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού αυτού υπό το πρίσμα της νομολογίας που παρατίθεται στη σκέψη 30 ανωτέρω.

45 Αφετέρου, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 396/2005, επιτρέπεται η υποβολή ενώπιον της Επιτροπής χωριστής αιτήσεως για τον καθορισμό ή την τροποποίηση των προσωρινών ΑΟΚ, πρέπει να τονιστεί ότι, κατά τη νομολογία, προσβαλλόμενη πράξη, που έχει ληφθεί υπό τη μορφή πράξεως γενικής ισχύος, λογίζεται ως αποτελούσα δέσμη ατομικών αποφάσεων όταν έχει εκδοθεί με σκοπό να δοθεί απάντηση σε ατομικά αιτήματα, οπότε η προσβαλλόμενη πράξη επηρεάζει την νομική κατάσταση κάθε υποβαλόντος σχετικό αίτημα (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 13ης Μαΐου 1971, 41/70 έως 44/70, International Fruit Company κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971 σ. 783, σκέψεις 13 έως 22, και της 6ης Νοεμβρίου 1990, C-354/87, Weddel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. I-3847, σκέψεις 20 έως 23· διάταξη του Πρωτοδικείου της 8ης Σεπτεμβρίου 2005, T-295/04, ASAJA κ.λπ. κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2005, σ. II-3151, σκέψη 41). Ωστόσο, εν προκειμένω, τα ΑΟΚ που καθορίζει ο κανονισμός 149/2008 δεν ορίστηκαν κατόπιν ατομικών αιτημάτων. Επομένως, το επιχείρημα των προσφευγόντων πρέπει να απορριφθεί.

46 Τέταρτον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι ο κανονισμός 149/2008 είναι πράξη με ατομικό περιεχόμενο, στον βαθμό που ο καθορισμός ενός ΑΟΚ συνδέεται ευθέως με άδεια βάσει της οδηγίας 91/414, η οποία αποτελεί πράξη με ατομικό περιεχόμενο, αρκεί η παρατήρηση ότι ο καθορισμός των ΑΟΚ με τον κανονισμό αυτόν δεν αποσκοπεί στην τροποποίηση των ατομικών αδειών διαθέσεως στην αγορά ειδικών φυτοπροστατευτικών προϊόντων που βασίζονται στην εν λόγω οδηγία. Επομένως, το επιχείρημα αυτό πρέπει, επίσης, να απορριφθεί.

47 Πέμπτον, όσον αφορά το επιχείρημα των προσφευγόντων ότι ο κανονισμός 149/2008, εφόσον τα αφορούσε άμεσα και ατομικά, αποτελεί απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1, της Σύμβασης του Aarhus και, ως εκ τούτου, διοικητική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, αρκεί η διαπίστωση ότι το γεγονός ότι αφορούσε άμεσα και ατομικά τα προσφεύγοντα δεν είναι κρίσιμο για τον χαρακτηρισμό της πράξης ως γενικού ή ατομικού περιεχομένου.

48 Κατόπιν των προεκτεθέντων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι ο κανονισμός 149/2008, εφόσον δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μέτρο με ατομικό περιεχόμενο, δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως διοικητική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του κανονισμού 1367/2006. Επομένως, ο κανονισμός 149/2008 δεν μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο αιτήσεως εσωτερικής επανεξετάσεως βάσει του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006. Κατά συνέπεια η Επιτροπή δεν υπέπεσε σε σφάλμα κηρύσσοντας απαράδεκτες τις αιτήσεις εσωτερικής επανεξετάσεως του κανονισμού 149/2008 που υπέβαλαν τα προσφεύγοντα βάσει του κανονισμού 1367/2006.

49 Επομένως, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί του δευτέρου λόγου, που αντλείται από ακυρότητα του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, στο μέτρο που περιορίζει την έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus μόνο στις «διοικητικ[ές] πράξ[εις]», οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού ως «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο»

50 Τα προσφεύγοντα υποστηρίζουν, κατ' ουσίαν, ότι το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, περιορίζοντας την έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus μόνο στις «διοικητικ[ές] πράξ[εις]», οι οποίες άλλωστε ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού ως «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο», αντιβαίνει στην εν λόγω διάταξη της Σύμβασης του Aarhus. Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι τα προσφεύγοντα προβάλλουν ένσταση ελλείψεως νομιμότητας του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού, κατά την έννοια του άρθρου 241 ΕΚ.

51 Όπως προκύπτει από το άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ, τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας δεσμεύονται από τις συμφωνίες τις οποίες αυτή συνάπτει, οπότε οι συμφωνίες αυτές κατισχύουν των πράξεων παραγώγου κοινοτικού δικαίου (βλ., συναφώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 10ης Σεπτεμβρίου 1996, C-61/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1996, σ. I-3989, σκέψη 52, και της 12ης Ιανουαρίου 2006, C-311/04, Algemene Scheeps Agentuur Dordrecht, Συλλογή 2006, σ. I-609, σκέψη 25).

52 Η Σύμβαση του Aarhus υπεγράφη από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και στη συνέχεια εγκρίθηκε με την απόφαση 2005/370/ΕΚ του Συμβουλίου, της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΕΕ L 124, σ. 1). Επομένως, τα θεσμικά όργανα δεσμεύονται από τη Σύμβαση αυτή, η οποία κατισχύει των παράγωγων κοινοτικών πράξεων. Κατά συνέπεια η μη συμβατότητα του κανονισμού 1367/2006 με τη Σύμβαση του Aarhus μπορεί να έχει επιπτώσεις επί του κύρους της.

53 Κατά τη νομολογία, ο δικαστής της Ένωσης δύναται να εξετάσει το κύρος διατάξεως κανονισμού υπό το πρίσμα διεθνούς συνθήκης μόνον εφόσον τούτο δεν προσκρούει στη φύση και στην οικονομία της εν λόγω συνθήκης και μόνον εφόσον οι διατάξεις της δεν περιέχουν αιρέσεις και είναι αρκούντως ακριβείς (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 3ης Ιουνίου 2008, C-308/06, Intertanko κ.λπ., Συλλογή 2008, σ. I-4057, σκέψη 45, και της 9ης Σεπτεμβρίου 2008, C-120/06 P και C-121/06 P, FIAMM κ.λπ. κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. I-6513, σκέψη 110).

54 Ωστόσο, στην περίπτωση που η Κοινότητα έχει θελήσει να εκπληρώσει ειδική υποχρέωση που έχει αναλάβει στο πλαίσιο διεθνούς συμφωνίας ή στην περίπτωση που η κοινοτική πράξη ρητώς παραπέμπει σε συγκεκριμένες διατάξεις της συμφωνίας αυτής, απόκειται στο Δικαστήριο να ελέγξει τη νομιμότητα της σχετικής κοινοτικής πράξεως με γνώμονα τους κανόνες της εν λόγω συμφωνίας [βλ., συναφώς, όσον αφορά τη συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 23ης Νοεμβρίου 1999, C-149/96, Πορτογαλία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1999, σ. I-8395, σκέψη 49· της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, C-93/02 P, Biret International κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2003, σ. I-10497, σκέψη 53, και της 1ης Μαρτίου 2005, C-377/02, Van Parys, Συλλογή 2005, σ. I-1465, σκέψη 40· βλ. επίσης, συναφώς, όσον αφορά τη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου (στο εξής: GATT), αποφάσεις του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1989, 70/87, Fediol κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 1781, σκέψεις 19 έως 22, και της 7ης Μαΐου 1991, C-69/89, Nakajima κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. I-2069, σκέψη 31]. Έτσι, ο δικαστής της Ένωσης μπορεί να ελέγξει τη νομιμότητα ενός κανονισμού υπό το πρίσμα διεθνούς συνθήκης, χωρίς να ελέγξει προηγουμένως αν πληρούνται οι προϋποθέσεις που αναφέρονται στη σκέψη 53 ανωτέρω, όταν ο κανονισμός αυτός αποσκοπεί στην εφαρμογή υποχρεώσεως που επιβάλλει η εν λόγω διεθνής συνθήκη στα θεσμικά όργανα της Ένωσης.

55 Συγκεκριμένα, με την απόφαση Nakajima κατά Συμβουλίου, σκέψη 54 ανωτέρω (σκέψη 28), το Δικαστήριο έκρινε ότι η προσφεύγουσα δεν είχε επικαλεσθεί το άμεσο αποτέλεσμα των διατάξεων του κώδικα αντιντάμπινγκ της GATT, αλλά έθετε παρεμπιπτόντως, κατά το άρθρο 241 ΕΚ, το ζήτημα του κύρους κανονισμού, επικαλούμενη έναν από τους λόγους ελέγχου της νομιμότητας που αναφέρονται στο άρθρο 230 ΕΚ, δηλαδή παραβίαση της Συνθήκης ΕΚ ή οποιουδήποτε κανόνα σχετικού με την εφαρμογή της. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανονισμός, το κύρος του οποίου προσέβαλε η προσφεύγουσα στην υπόθεση εκείνη, είχε εκδοθεί προς εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων της Κοινότητας, στην οποία εναπόκειται, κατά πάγια νομολογία, να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις της GATT και με τα μέτρα που έχουν θεσπισθεί για την εφαρμογή της (βλ. απόφαση Nakajima κατά Συμβουλίου, σκέψη 54 ανωτέρω, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· βλ. επίσης, συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Νοεμβρίου 1998, C-352/96, Ιταλία κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-6937, σκέψεις 20 και 21).

56 Η νομολογία που διαμορφώθηκε σε υποθέσεις σχετικές με τις συμφωνίες GATT και του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου εφαρμόστηκε επίσης με την απόφαση της 16ης Ιουνίου 1998, C-162/96, Racke (Συλλογή 1998, σ. I-3655), με την οποία το Δικαστήριο εξέτασε το κύρος κανονισμού σε σχέση με το διεθνές εθιμικό δίκαιο στον βαθμό που αποφάνθηκε ότι «ο ιδιώτης επικαλ[έσθηκε] κανόνες του θεμελιώδους φύσεως εθιμικού διεθνούς δικαίου κατά του επίδικου κανονισμού, ο οποίος θεσπ[ίστηκε] κατ' εφαρμογή των κανόνων αυτών και τον στερ[ούσε] από τα δικαιώματα της προτιμησιακής μεταχειρίσεως που παρ[είχε] η συμφωνία συνεργασίας» (απόφαση Racke, προπαρατεθείσα, σκέψη 48).

57 Εν προκειμένω, επισημαίνεται, αφενός, ότι, όπως στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Nakajima κατά Συμβουλίου, σκέψη 54 ανωτέρω (σκέψη 28), τα προσφεύγοντα αμφισβητούν παρεμπιπτόντως, κατά το άρθρο 241 ΕΚ, το κύρος διατάξεως του κανονισμού 1367/2006 υπό το πρίσμα της Σύμβασης του Aarhus.

58 Αφετέρου, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι ο κανονισμός 1367/2006 εκδόθηκε προς εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεων της Ένωσης που απορρέουν από το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus. Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από το άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού 1367/2006, ο κανονισμός αυτός έχει ως σκοπό να συμβάλει στην εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Aarhus εξασφαλίζοντας ιδίως «την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα σε επίπεδο [Ένωσης], υπό τους όρους που καθορίζει ο παρών κανονισμός». Επιπλέον, η αιτιολογική σκέψη 18 του κανονισμού 1367/2006 αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι υποχρεώσεις απορρέουν από το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus και ο κανονισμός 1367/2006 έχει ως αντικείμενο την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus όσον αφορά τα όργανα της Ένωσης (βλ., συναφώς, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Μαρτίου 2011, C-240/09, Lesoochranárske zoskupenie, Συλλογή 2011, σ. I-1255, σκέψεις 39 και 41).

59 Κατά συνέπεια, πρέπει να ελεγχθεί το κύρος της διατάξεως για την οποία οι προσφεύγουσες ισχυρίζονται ότι είναι παράνομη υπό το πρίσμα του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus, οπότε πρέπει να προσδιοριστεί αν η έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus μπορεί να ερμηνευθεί ως αναφερόμενη μόνο στα «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο».

60 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus ορίζει:

«Επιπλέον, και υπό την επιφύλαξη των διαδικασιών επανεξέτασης που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι, σε περίπτωση που πληροί τα τυχόν κριτήρια που καθορίζονται στο εθνικό του δίκαιο, το κοινό διαθέτει πρόσβαση σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, προκειμένου να προσβάλει πράξεις και παραλείψεις από ιδιώτες και δημόσιες αρχές, οι οποίες συνιστούν παράβαση διατάξεων του εθνικού του δικαίου σχετικά με το περιβάλλον.»

61 Εισαγωγικά, πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή υποστηρίζει, με το υπόμνημα αντικρούσεως και με το υπόμνημα ανταπαντήσεως, ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω δεδομένου ότι, κατά την έκδοση του κανονισμού 149/2008, ενήργησε υπό νομοθετική ιδιότητα.

62 Βεβαίως, οι πράξεις των οργάνων της Ένωσης που εκδίδονται υπό νομοθετική ιδιότητα αποκλείονται από την εφαρμογή του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus και του άρθρου 10 του κανονισμού 1367/2006.

63 Συγκεκριμένα, το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus αναφέρεται στις πράξεις των δημοσίων αρχών και, όπως προκύπτει από το άρθρο 2, παράγραφος 2, της Σύμβασης του Aarhus, η έννοια της «δημόσιας αρχής» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της εν λόγω σύμβασης δεν περιλαμβάνει τους φορείς ή τα θεσμικά όργανα που ενεργούν υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα.

64 Περαιτέρω, η εσωτερική επανεξέταση του άρθρου 10 του κανονισμού 1367/2006 επιτρέπεται μόνο για τις οριζόμενες στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού διοικητικές πράξεις, όπως τα «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο, τα οποία λαμβάν[ον]ται, δυνάμει του δικαίου του περιβάλλοντος, από όργανο ή οργανισμό της [της Ένωσης], και έχ[ουν] νομικά δεσμευτική και εξωτερική ισχύ». Το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι ως «όργανα και οργανισμοί[της Ένωσης]» νοούνται τα δημόσια όργανα, οργανισμοί, γραφεία ή υπηρεσίες που έχουν ιδρυθεί από, ή με βάση, τη Συνθήκη, εκτός των περιπτώσεων κατά τις οποίες ενεργούν υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα.

65 Ωστόσο, εν προκειμένω, η Επιτροπή, εκδίδοντας τον κανονισμό 149/2008, δεν ενήργησε υπό νομοθετική ιδιότητα. Λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων επί των οποίων εκδόθηκε ο κανονισμός αυτός, η Επιτροπή ενήργησε υπό εκτελεστική ιδιότητα.

66 Συγκεκριμένα, ο κανονισμός 149/2008 τροποποίησε τον κανονισμό 396/2005 προσθέτοντας τα παραρτήματα II έως IV. Εκδόθηκε από την Επιτροπή βάσει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του άρθρου 16, παράγραφος 1, του άρθρου 21, παράγραφος 1, και του άρθρου 22, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, τα οποία προέβλεπαν τη διαδικασία για τη θέσπιση των εν λόγω παραρτημάτων.

67 Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι τα παραρτήματα II έως IV του κανονισμού 396/2005 έπρεπε να θεσπιστούν σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 45, παράγραφος 2, του κανονισμού αυτού. Η εν λόγω διάταξη παρέπεμπε στο άρθρο 5 και στο άρθρο 7 της αποφάσεως 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (ΕΕ L 184, σ. 23).

68 Εξάλλου, ο Οδηγός για την εφαρμογή της Σύμβασης του Aarhus, που εκπονήθηκε για το Περιφερειακό Περιβαλλοντικό Κέντρο για την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη, συνηγορεί υπέρ του συμπεράσματος ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τον κανονισμό 149/2008, δεν ενήργησε υπό νομοθετική ιδιότητα. Βεβαίως, ο οδηγός αυτός δεν έχει νομική ισχύ, ωστόσο το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να εξαγάγει συμπεράσματα από αυτόν για να ερμηνεύσει το άρθρο 2, παράγραφος 2, της Σύμβασης του Aarhus .

69 Έτσι, κατά τον οδηγό αυτόν (σελίδα 42), «η Επιτροπή θεωρείται ότι δεν ενεργεί υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα» κατά την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 2, της Σύμβασης του Aarhus. Επομένως, θεωρείται ως δημόσια αρχή κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus.

70 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το επιχείρημα της Επιτροπής που στηρίζεται στο ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus δεν έχει εφαρμογή διότι εξέδωσε τον κανονισμό 149/2008 ενεργώντας υπό νομοθετική ιδιότητα δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.

71 Πρέπει επομένως να εξεταστεί το κύρος του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, το οποίο περιορίζει την έννοια των «πράξεων» μόνο στις «διοικητικ[ές] πράξ[εις]», οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού ως «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο», στο πλαίσιο της Σύμβασης του Aarhus.

72 Η έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus δεν ορίζεται στην εν λόγω Σύμβαση. Κατά πάγια νομολογία, μια διεθνής συμφωνία πρέπει να ερμηνεύεται βάσει του γράμματός της αλλά και υπό το πρίσμα των σκοπών της. Το άρθρο 31 της Συμβάσεως της Βιέννης, της 23ης Μαΐου 1969, περί του δικαίου των συνθηκών, καθώς και το ταυτάριθμο άρθρο της Συμβάσεως της Βιέννης, της 21ης Μαρτίου 1986, περί του δικαίου των συνθηκών μεταξύ κρατών και διεθνών οργανισμών ή μεταξύ διεθνών οργανισμών, διευκρινίζουν συναφώς ότι οι συμφωνίες πρέπει να ερμηνεύονται με καλή πίστη, σύμφωνα με τη συνήθη έννοια που αποδίδεται στους όρους τους σε συνάρτηση με τα συμφραζόμενα, και υπό το φως του αντικειμένου και του σκοπού τους (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 10ης Ιανουαρίου 2006, C-344/04, IATA και ELFAA, Συλλογή 2006, σ. I-403, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

73 Πρέπει, πρώτον, να υπομνησθούν οι σκοποί της Σύμβασης του Aarhus.

74 Έτσι, όπως προκύπτει από την έκτη και την όγδοη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου της Σύμβασης του Aarhus, οι συντάκτες της σύμβασης αυτής, «[α]ναγνωρίζοντας ότι η κατάλληλη προστασία του περιβάλλοντος είναι ουσιώδης για την ανθρώπινη ευημερία και την απόλαυση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος στην ίδια τη ζωή», εκτιμούν ότι, «προκειμένου να ασκήσουν αυτό το δικαίωμα και να εκπληρώσουν αυτό το καθήκον, οι πολίτες πρέπει να διαθέτουν πρόσβαση σε πληροφορίες, να δικαιούνται να συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων και να έχουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, και αναγνωρίζοντας, επί αυτού, ότι οι πολίτες, ενδέχεται, να χρειάζονται συνδρομή για να ασκήσουν τα δικαιώματά τους». Περαιτέρω, από την ένατη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου της Σύμβασης του Aarhus προκύπτει ότι, «στο πεδίο του περιβάλλοντος, η ευρύτερη πρόσβαση σε πληροφορίες και η συμμετοχή του κοινού στη λήψη αποφάσεων βελτιώνει την ποιότητα και την εφαρμογή των αποφάσεων, συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση του κοινού για περιβαλλοντικά ζητήματα, δίδει στο κοινό την ευκαιρία να εκφράσει τις ανησυχίες του και επιτρέπει στις δημόσιες αρχές να λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις ανησυχίες αυτές».

75 Περαιτέρω, το άρθρο 1 της Σύμβασης του Aarhus, με τίτλο «Στόχος», ορίζει ότι, «[π]ροκειμένου να συμβάλουν στην προστασία του δικαιώματος κάθε ατόμου από τις παρούσες και μελλοντικές γενεές να ζει σε περιβάλλον κατάλληλο για την υγεία και την ευημερία του, κάθε μέρος εξασφαλίζει τα δικαιώματα της πρόσβασης σε πληροφορίες, της συμμετοχής του κοινού στη λήψη αποφάσεων και της πρόσβασης στη δικαιοσύνη για περιβαλλοντικά θέματα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας σύμβασης».

76 Πρέπει να γίνει δεκτό ότι διαδικασία εσωτερικής επανεξετάσεως, η οποία αφορά μόνο τα μέτρα με ατομικό περιεχόμενο, έχει πολύ περιορισμένο πεδίο εφαρμογής, στον βαθμό που οι πράξεις που εκδίδονται στον τομέα του περιβάλλοντος είναι ως επί το πλείστον πράξεις γενικής ισχύος. Πάντως, λαμβάνοντας υπόψη τους σκοπούς και τον στόχο της Σύμβασης του Aarhus, ο περιορισμός αυτός δεν δικαιολογείται.

77 Ακολούθως, όσον αφορά τους όρους υπό τους οποίους θεσπίσθηκε το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus, πρέπει να σημειωθεί ότι αφήνουν κάποια περιθώρια χειρισμών στα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης του Aarhus ως προς τον προσδιορισμό των προσώπων που έχουν δικαίωμα να κινήσουν διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες και ως προς τη φύση της διαδικασίας (διοικητική ή δικαστική). Συγκεκριμένα, κατά τη διάταξη αυτή, μόνον «το κοινό που πληροί τα τυχόν κριτήρια που καθορίζονται στο εθνικό του δίκαιο διαθέτει πρόσβαση σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες». Ωστόσο, το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus δεν παρέχει το ίδιο περιθώριο χειρισμών όσον αφορά τον ορισμό των «πράξεων» που μπορούν να προσβληθούν. Επομένως, δεν συντρέχει κανένας λόγος για να ερμηνευθεί η έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus ως αφορώσα μόνον τις πράξεις με ατομικό περιεχόμενο.

78 Τέλος, όσον αφορά τις λοιπές διατάξεις της Σύμβασης του Aarhus, πρέπει να επισημανθεί ότι δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, της σύμβασης αυτής η έννοια της δημόσιας αρχής «δεν περιλαμβάνει φορείς ή θεσμικά όργανα που ενεργούν υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα». Έτσι, οι πράξεις που εκδίδει θεσμικό όργανο ή φορέας της Ένωσης υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα αποκλείονται από την έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus. Ο αποκλεισμός αυτός δεν παρέχει ωστόσο τη δυνατότητα περιορισμού της έννοιας των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus ώστε να περιλαμβάνουν μόνον τα μέτρα με ατομικό περιεχόμενο. Συγκεκριμένα, δεν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ των πράξεων γενικής ισχύος και των πράξεων που εκδίδει δημόσια αρχή υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα. Οι πράξεις γενικής ισχύος δεν είναι κατ' ανάγκην πράξεις που εκδίδει η δημόσια αρχή υπό δικαστική ή νομοθετική ιδιότητα.

79 Κατά συνέπεια το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus δεν έχει την έννοια ότι αναφέρεται αποκλειστικά σε μέτρα με ατομικό περιεχόμενο.

80 Το συμπέρασμα αυτό δεν τίθεται υπό αμφισβήτηση από το επιχείρημα που προέβαλε το Συμβούλιο κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, κατά το οποίο ο περιορισμός των «διοικητικών πράξεων» μόνο στα μέτρα με ατομικό περιεχόμενο δικαιολογείται υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 230 ΕΚ. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, η μη κυβερνητική οργάνωση η οποία υπέβαλε αίτηση εσωτερικής επανεξετάσεως δυνάμει του άρθρου 10 του κανονισμού 1367/2006 δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της Συνθήκης και, επομένως, σύμφωνα με το άρθρο 230 ΕΚ. Πάντως, ανεξαρτήτως του περιεχομένου του μέτρου που αποτελεί το αντικείμενο της εσωτερικής επανεξετάσεως του άρθρου 10 του κανονισμού 1367/2006, οι προϋποθέσεις του παραδεκτού του άρθρου 230 ΕΚ πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να τηρούνται σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον των δικαστηρίων της Ένωσης.

81 Εξάλλου, οι προϋποθέσεις του άρθρου 230 ΕΚ, και ιδίως η προϋπόθεση κατά την οποία η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να θίγει άμεσα και ατομικά τον προσφεύγοντα, έχουν εφαρμογή και στα μέτρα με ατομικό περιεχόμενο των οποίων δεν είναι αποδέκτης ο προσφεύγων. Επομένως, μέτρο με ατομικό περιεχόμενο δεν αφορά, κατ' ανάγκη, άμεσα και ατομικά μη κυβερνητική οργάνωση η οποία πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 11 του κανονισμού 1367/2006. Αντίθετα προς αυτό που υποστηρίζει το Συμβούλιο, με τον περιορισμό της έννοιας των «πράξεων» μόνο στις πράξεις με ατομικό περιεχόμενο δεν διασφαλίζεται ότι πληρούται η προϋπόθεση, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 230 ΕΚ, κατά την οποία η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να αφορά άμεσα και ατομικά τον προσφεύγοντα.

82 Συνεπώς, το επιχείρημα του Συμβουλίου, κατά το οποίο δικαιολογείται ο περιορισμός των «διοικητικών πράξεων» μόνο στα μέτρα με ατομική ισχύ όσον αφορά τις προϋποθέσεις του άρθρου 230 ΕΚ, πρέπει να απορριφθεί.

83 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus δεν έχει την έννοια ότι αναφέρεται αποκλειστικά στα μέτρα με ατομικό περιεχόμενο. Επομένως, το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, στο μέτρο που περιορίζει την έννοια των «πράξεων» του άρθρου 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus μόνο στις «διοικητικ[ές] πράξ[εις]», οι οποίες ορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού ως «μέτρ[α] με ατομικό περιεχόμενο», αντίκειται στο άρθρο 9, παράγραφος 3, της Σύμβασης του Aarhus.

84 Κατά συνέπεια, πρέπει να γίνει δεκτή η ένσταση ελλείψεως νομιμότητας που στρέφεται κατά του άρθρου 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1367/2006, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του ίδιου κανονισμού, και, ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτός ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως. Επομένως, οι προσβαλλόμενες αποφάσεις πρέπει να ακυρωθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

85 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα των προσφευγόντων.

86 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα θεσμικά όργανα που παρενέβησαν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Πολωνίας και το Συμβούλιο φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έβδομο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει τις αποφάσεις της Επιτροπής, της 1ης Ιουλίου 2008, με τις οποίες απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες οι αιτήσεις του Stichting Natuur en Milieu και του Pesticide Action Network Europe περί επανεξετάσεως του κανονισμού (ΕΚ) 149/2008 της Επιτροπής, της 29ης Ιανουαρίου 2008, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 396/2005 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση των παραρτημάτων II, III και IV για τον καθορισμό ανώτατων ορίων καταλοίπων στα προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα I του κανονισμού.

2) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει, επιπλέον των δικών της δικαστικών εξόδων, και τα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν το Stichting Natuur en Milieu και το Pesticide Action Network Europe.

3) Η Δημοκρατία της Πολωνίας και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Dittrich Wiszniewska-Białecka Prek

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 14 Ιουνίου 2012.

(υπογραφές)